

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 10Cb/11/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120439687
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr., PhD. Lenka Müllerová
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2021:6120439687.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina v konaní pred samosudkyňou JUDr. Lenkou Müllerovou, Ph.D., v právnej veci žalobcu: LICITOR recovery, k. s., so sídlom Sládkovičova 6, 010 01 Žilina, IČO: 45 393 486, správca úpadcu: M..E..M., V.. V. R..J., V. V.Í. Y.. L.. Z. X, XXX XX Ž., E.: XX XXX XXX, právne zastúpený: TOMANÍČEK & PARTNERS s.r.o., so sídlom Sládkovičova 6, 010 01 Žilina, IČO: 47 239 000, proti žalovanému: VÁHOSTAV - SK, a.s., so sídlom Priemyselná 6, 821 09 Bratislava, IČO: 31 356 648, právne zastúpený: LEGAL GROUP, s.r.o., so sídlom Trnavská cesta 27/B, 831 04 Bratislava, IČO: 47 237 589, o zaplatenie 34.846,13 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalobu v celom rozsahu **z a m i e t a** .

Žalovaný **m á** voči žalobcovi **n á r o k** na plnú náhradu trov konania, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenou Okresnému súdu Banská Bystrica v rámci upomínacieho konania domáhal voči žalovanému uloženia povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu 34.846,13 eur a nahradiť trovy konania spolu s paušálnou náhradnou nákladov spojených s uplatnením pohľadávky v celkovej výške 960,- eur titulom zaplatenia zádržného, ktorého splatnosť mala nastať vyhlásením konkurzu na majetok úpadcu v zmysle ustanovenia § 46 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii ku dňu 04.10.2019. Žalobca v podanej žalobe špecifikoval jednotlivé faktúry, ktoré sa viažu k žalovanej pohľadávke a poukázal na obsah zákonných ustanovení § 44 ods. 1, 3, § 46 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Žalobca v konaní vystupuje ako správca konkurznej podstaty úpadcu, ktorý v postavení zhotoviteľa diela mal uzatvorenú so žalovaným v postavení objednávateľa zmluvu o dielo č. C. v znení jej Dodatkov č. 1 až 5 (ďalej len „Zmluva“ v príslušnom gramatickom tvare), predmetom ktorej bolo vykonanie prác na projekte Diaľnica D3 Svrčinovec - Skalité. Zmluvné strany v Zmluve dohodli spôsob úhrady ceny diela tak, že 5% z ceny diela bez DPH bude tvoriť zádržné, ktoré je rozdelené na dve časti, a to 2% ako záruka za plnenie a druhá časť zádržné ako garančná zábezpeka vo výške 3% z ceny diela bez DPH, ktorá mala byť v zmysle čl. 8 bod 8.8. Zmluvy uvoľnená po uplynutí záručnej doby. Uznesením Okresného súdu Žilina zo dňa 27.09.2019 č. k. 9K/8/2019 bol na majetok žalobcu vyhlásený konkurz, na čo žalobca viaže splatnosť pohľadávky, ktorej zaplatenie žalobca uplatnil voči žalovanému výzvou pred podaním žaloby, na ktorú však žalovaný nereagoval a ku dňu podania žaloby svoj záväzok nesplnil.

2. Žalobca ako dôkaz v žalobe označil a k nej pripojil Zmluvu o dielo v znení Dodatkov č. 1 až 5, v žalobe uvedené faktúry, uznesenie o vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu, za ktorého koná správca v procesnom postavení žalobcu, výpis z Obchodného vestníka, výzvu na zaplatenie, vyjadrenie žalovaného zo dňa 29.06.2020 a predžalobnú výzvu.

3. V zmysle žaloby a predložených listinných dôkazov Okresný súd Banská Bystrica v upomínacom konaní žalobe vyhovel platobným rozkazom dňa 17.12.2020, ktorý žalovaný napadol včasným a vecne odôvodneným odporom.

4. Žalovaný svoju procesnú obranu založil na tvrdení, že v zmysle uzatvorenej Zmluvy o dielo podľa čl. 8 bod 8.5 Zmluvy vyhlásením konkurzu vznikol žalovanému ako objednávateľovi nárok na zľavu z ceny diela vo výške zádržného. Žalovaný súčasne uviedol, že pred vznikom nároku žalovaného na zľavu z ceny diela žalovaný evidoval pohľadávku voči žalobcovi z faktúry č. 11201562 vo výške 447,80 eur a z faktúry č. 11201430 vo výške 648,46 eur. Žalovaný popiera právny dôvod a výšku žalobcom uplatnenej pohľadávky v konaní a navrhol po podaní odporu nariadiť pojednávanie na prejednanie veci samej.

5. Vo vyjadrení na procesnú obranu žalovaného v rámci podaného odporu žalobca poukázal na obsah zákonného ustanovenia § 54 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len „ZKR“), ustanovenie § 44 ods. 4 ZKR a skutočnosť, že v prípade, ak by si žalovaný ponechal zádržné z titulu zľavy z ceny diela, jednalo by sa o individuálne uspokojenie veriteľa, čo odporuje jednej zo základných zásad konkurzného konania a to pomernému uspokojeniu pohľadávok veriteľov. V dôsledku uvedeného označil zmluvné ustanovenie, o ktoré žalovaný opiera svoju procesnú obranu, ako obchádzanie zákona, ktorého účelom by bolo individuálne uspokojenie veriteľa, na základe čoho žalobca považuje predmetné zmluvné ustanovenie za neplatné pre rozpor so základnými pravidlami pre uspokojovanie veriteľov v prípade vyhlásenia konkurzu. Neplatnosť ustanovenia žalobca dovodzuje aj zo skutočnosti, že jeho aplikácia prichádza do úvahy i v prípade, ak by nedošlo k vadnému plneniu. Žalobca zdôraznil, že žalovaný vo svojom odpore existenciu nároku z vadného plnenia ani nedeclaruje.

6. Žalovaný vo svojom vyjadrení zo dňa 11.03.2021 odmieta argumentáciu žalobcu a to s poukazom na obsah písomne uzatvorenej Zmluvy medzi úpadcom a žalovaným, a to ustanovenie čl. VIII. Bod 8.5 Zmluvy o dielo, v ktorom zmluvné strany dohodli pre prípad vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu ako zhotoviteľa diela, právo na zľavu z ceny diela vo výške zádržného, v dôsledku čoho právo žalobcu ako správcu konkurznej podstaty úpadcu na zaplatenie zádržného podľa názoru žalovaného zaniklo. Vo vzťahu k možnosti započítania pohľadávok žalovaný poukázal na obsah zákonného ustanovenia § 54 ods. 1 ZKR a moment vzniku pohľadávok žalovaného voči pohľadávke úpadcu, ktorá vznikla voči úpadcovi pred vyhlásením konkurzu. K žalobcom rozporovanému ustanoveniu Zmluvy (čl. VIII, bod 8.5 Zmluvy o dielo) žalovaný poukázal na ustanovenie § 439 ods. 2 v spojení s ust. § 564 Obchodného zákonníka a základné princípy súkromného práva, a to zásadu právnej istoty a stability dojednaných zmluvných vzťahov, zásadu zmluvnej slobody strán, zásadu dodržiavania uzavretých zmluvných vzťahov a ochrany dôvery účastníkov právnych vzťahov v právo ako definičného znaku právneho štátu. Žalovaný má za to, že Zmluva o dielo zaväzuje žalobcu a vzniknuté právo žalovaného na zľavu z ceny diela je v súlade so zásadou pacta sunt servanda, a preto je žalobca podľa stanoviska žalovaného povinný takúto dohodu rešpektovať. Žalovaný zdôrazňuje, že v dôsledku vyhlásenia konkurzu vzniklo žalovanému právo na zľavu z ceny diela a to vo výške zádržného, a preto žalovaný nemá povinnosť zaplatiť túto časť ceny diela v prospech žalobcu ako správcu konkurznej podstaty úpadcu (zhotoviteľa).

7. Vo vzťahu k uplatnenej paušálnej náhrade nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 960,- eur žalovaný poukázal na rozhodovaciu prax súdov Slovenskej republiky a obsah zákonného ustanovenia § 2 Nariadenia vlády č. 21/2013 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Obchodného zákonníka, vo väzbe na ustanovenie § 369c ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorého je paušálna náhrada nákladov určená sadzbou 40,- eur jednorazovo bez ohľadu na dĺžku omeškania. Na podporu svojej argumentácie žalovaný pripojil ako dôkaz viaceré rozhodnutia súdov Slovenskej republiky, a to rozsudok Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 27Co/104/2019 zo dňa 27.12.2019, rozsudok Okresného súdu Poprad, sp. zn. 18Cb/315/2015 zo dňa 11.04.2019 a rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 3Cob/11/2020 zo dňa 14.05.2020. Navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť a priznať žalovanému nárok na náhradu trov konania.

8. Na prejednanie veci súd nariadil pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo dňa 03.09.2021. Na uvedenom pojednávaní bolo následne na námietku žalobcu súdom zistené, že jedno z podaní žalovaného zo dňa 11.03.2021 nebolo žalobcovi riadne doručené, a preto súd poskytol žalobcovi priestor oboznámiť sa s predmetným podaním pred otvorením pojednávania vo veci samej. V rámci krátkeho prerušenia pojednávania súd zistil, že predmetné podanie v dôsledku technického zlyhania počítačového programu

nebolo uložené v elektronických dokumentoch a nestalo sa obsahom zásielky doručovanej žalobcovi s dopadom na možnosť žalobcu oboznámiť sa s obsahom tohto podania. Po zistení uvedenej skutočnosti a oboznámení sa s obsahom predmetnej listiny právny zástupca žalobcu na výslovný dopyt samosudkyne vyslovil súhlasil s prejednaním veci a otvorením pojednávania.

9. Súd na pojednávaní vykonal dokazovanie, keď po prednesoch právnych zástupcov procesných strán súd oboznámil podstatný obsah spisového materiálu Okresného súdu Žilina, sp. zn. 10Cb/11/2021.

10. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní v celom rozsahu trval na podanej žalobe. Argumentáciu žalovaného v rámci uplatnenej procesnej obrany žalobca označil za nedôvodnú. Vo vzťahu k započítaniu vzájomných pohľadávok úpadcu a žalovaného uviedol, že v zmysle príslušných ustanovení zákona o konkurze a reštrukturalizácii je započítanie pohľadávok vylúčené a v situácii, že by si žalovaný ponechal zádržné z titulu zľavy z ceny diela, išlo by o individuálne uspokojenie veriteľa, čo odporuje zásadám konkurzného konania a pomernému uspokojovaniu pohľadávok veriteľov. Preto akékoľvek dojednanie, ktoré by zakladalo individuálne uspokojenie veriteľa, žalobca označil za obchádzanie zákona a v dôsledku tejto skutočnosti za neplatné. Žalobca súčasne oznámil súdu, že deň pred uskutočnením pojednávania bola do kancelárie správcu doručená prihláška pohľadávky žalovaného z titulu zľavy z ceny diela v zmysle čl. VIII bod čl. 8.5 Zmluvy o dielo, pričom správca pristúpi k jej vyhodnoteniu. Vo vzťahu k paušálnej náhrade nákladov žalobca uviedol, že táto bola uplatnená len pri niektorých faktúrach, pri ktorých boli vynaložené väčšie administratívne náklady, a pri ktorých to považoval správca za potrebné.

11. Právny zástupca žalovaného zotrval na doterajšej procesnej obrane s dôrazom na zmluvné ustanovenie čl. VIII bod 8.5 Zmluvy o dielo uzatvorenej medzi úpadcom a žalovaným ako objednávateľom diela. Zdôraznil, že k dohode medzi stranami došlo ešte v roku 2014, teda v čase pred začatím samotnej realizácie diela, keď predmetné ustanovenie vyjadruje legitímne právo žalovaného ako objednávateľa chrániť svoju pozíciu pre prípad vyhlásenia konkurzu na majetok zhotoviteľa diela. Zmluvné ustanovenie považuje žalovaný za štandardné, ktoré je potrebné rešpektovať a zachovať. Považuje ho za platné, určité a zrozumiteľné. Žalovaný súčasne potvrdil skutočnosť, že z dôvodu právnej istoty a právnej opatrnosti prihlásil svoju pohľadávku do konkurzu a to z titulu nároku na zľavu z ceny diela. V tejto súvislosti žalovaný obdržal potvrdenie správcu o zapísaní pohľadávky do zoznamu pohľadávok a aktuálne žalovaný pripravuje zápočet svojej pohľadávky, ktorý by mal byť doručovaný správcovi. V ostatnej časti sa žalovaný pridŕžoval doteraz uplatnenej procesnej obrany.

12. Súd vykonal dokazovanie listinami, ktoré žalobca učinil prílohou podanej žaloby, a to ťažiskovo obsahom Zmluvy o dielo písomne uzatvorenej medzi úpadcom a žalovaným v znení jej dodatkov č. 1 až 5, uznesením Okresného súdu Žilina č. k. 9K/8/2019-113 zo dňa 14.01.2020, ktorým bol odvolaný pôvodný správca úpadcu z funkcie správcu konkurznej podstaty úpadcu a do tejto funkcie bol ustanovený žalobca.

13. Medzi stranami nespornou skutočnosťou je vyhlásenie konkurzu na majetok úpadcu uznesením zverejneným v Obchodnom vestníku dňa 03.10.2019, s účinkami zverejnenia dňa 04.10.2019. Rovnako je medzi stranami nesporné, že záväzkovo-právny vzťah medzi úpadcom ako zhotoviteľom diela a žalovaným ako objednávateľom diela vznikol na základe písomne uzatvorenej zmluvy, v rámci ktorej zmluvné strany dojednali jej podstatné náležitosti, a to predmet diela a jeho cenu.

14. Základnou medzi stranami spornou skutočnosťou je vznik práva žalobcu na zaplatenie ceny diela, ktorá predstavuje zádržné vo výške 3% dojednané v čl. VIII bod 8.5 Zmluvy o dielo, a ktorej spôsob úhrady vyplýva z čl. VIII bod 8.8 Zmluvy o dielo.

15. V čl. VIII bod 8.5 zmluvné strany dohodli, že 5% ceny diela (bez DPH) je zádržné. Zádržné podľa tejto Zmluvy je Objednávateľ oprávnený zadržať na svojom účte za účelom zabezpečenia záväzku Zhotoviteľa na riadne a včasné plnenie predmetu tejto zmluvy. Zhotoviteľovi vzniká nárok na vrátenie len skutočne zadržanej čiastky v zmysle jednotlivých faktúr. Zmluvné strany sa výslovne dohodli, že po dobu plnenia predmetu tejto zmluvy suma zádržného nepredstavuje nezaplatenú časť dohodnutej ceny diela, s ktorou by bol Objednávateľ v omeškaní so zaplatením, ale dohodou zmluvných strán táto nesplatená pohľadávka Zhotoviteľa tvorí zaistenie povinnosti zhotoviteľa na účely odstránenia väd vzniknutých pri odovzdaní diela a na účely odstránenia reklamovaných väd zistených v záručnej dobe. Splatnosť takto

dohodnutého zádržného a spôsob nakladania s ním, ako aj zaistením sú upravené v tomto článku. V prípade, ak bude na majetok zhotoviteľa vyhlásený konkurz alebo vstúpi do reštrukturalizačného konania, je objednávateľ oprávnený uspokojiť svoju pohľadávku z tejto zmluvy voči zhotoviteľovi do výšky zádržného titulom zľavy z ceny.

16. Podľa čl. VIII bod 8.8 Zmluvy o dielo, druhá časť zádržného vo výške 3% z ceny diela bez DPH (garančná zábezpeka), pokiaľ nebude v súlade s touto zmluvou použitá objednávateľom, bude zhotoviteľovi uvoľnená na jeho písomnú žiadosť po uplynutí poslednej záručnej doby podľa čl. XIV tejto zmluvy.

17. Žalobca nesporne vyzval žalovaného na zaplatenie žalovanej pohľadávky predžalobnou výzvou zo dňa 05.06.2020.

18. S prihliadnutím na postavenie subjektov záväzkovo-právneho vzťahu a predmet ich záväzkov, súd na daný skutkový stav aplikoval nasledovné zákonné ustanovenia:

19. Podľa § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka, táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

20. Podľa § 536 ods. 1 Obchodného zákonníka, zmluvou o dielo sa zaväzuje zhotoviteľ vykonať určité dielo a objednávateľ sa zaväzuje zaplatiť cenu za jeho vykonanie.

21. Podľa § 546 ods. 1 Obchodného zákonníka, objednávateľ je povinný zhotoviteľovi zaplatiť cenu dohodnutú v zmluve alebo určenú spôsobom určeným v zmluve. Ak nie je cena takto dohodnutá alebo určiteľná a zmluva je napriek tomu platná (§ 536 ods. 3), je objednávateľ povinný zaplatiť cenu, ktorá sa obvykle platí za porovnateľné dielo v čase uzavretia zmluvy za obdobných obchodných podmienok.

22. Podľa § 548 ods. 1 Obchodného zákonníka, objednávateľ je povinný zaplatiť zhotoviteľovi cenu v čase dojednanom v zmluve. Pokiaľ zo zmluvy alebo z tohto zákona nevyplýva niečo iné, vzniká nárok na cenu vykonaním diela.

23. Podľa § 44 ods. 1, 2, 3, 4, 5, 6 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení platnom a účinnom do 31.12.2019 (ďalej len ZKR)

(1) Oprávnenie úpadcu nakladať s majetkom podliehajúcim konkurzu a oprávnenie konať za úpadcu vo veciach týkajúcich sa tohto majetku, vyhlásením konkurzu prechádza na správcu; správca pritom koná v mene a na účet úpadcu.

(2) Právne úkony úpadcu urobené počas konkurzu, ak ukracujú majetok podliehajúci konkurzu, sú voči jeho veriteľom neúčinné; tým nie je dotknutá ich platnosť.

(3) Pohľadávky podliehajúce konkurzu sú ich dlžníci počas konkurzu povinní plniť správcovi. Ak dlžník napriek tomu splní svoj záväzok inej osobe ako správcovi, záväzok dlžníka týmto splnením nezaniká, ibaže sa plnenie dostane správcovi.

(4) Ak tento zákon neustanovuje inak, pohľadávku, ktorá sa v konkurze uplatňuje prihláškou, nie je možné počas konkurzu uspokojiť z majetku podliehajúceho konkurzu inak ako rozvrhom výťažku zo speňazenia tohto majetku.

(5) Dar alebo dedičstvo môže úpadca počas konkurzu odmietnuť len so súhlasom správcu; inak je odmietnutie daru alebo dedičstva voči jeho veriteľom neúčinné.

(6) Ak je konkurz vyhlásený na majetok právnickej osoby v likvidácii, vyhlásením konkurzu sa likvidácia právnickej osoby až do zrušenia konkurzu prerušuje. Likvidátor počas konkurzu vykonáva svoju pôsobnosť len v rozsahu, v akom neprešla na správcu; do pôsobnosti likvidátora patrí tiež súčinnosť so správcom. Za túto činnosť má likvidátor nárok na odmenu, ktorú určí súd na návrh likvidátora; odmena likvidátora je pohľadávkou proti podstate.

24. Podľa § 46 ods. 1 ZKR, nesplatené pohľadávky a záväzky úpadcu, ktoré vznikli pred vyhlásením konkurzu a ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu, sa od vyhlásenia konkurzu až do zrušenia konkurzu považujú za splatené, ak tento zákon neustanovuje inak; to platí rovnako pre podmienené pohľadávky, ktoré sa v konkurze uplatňujú prihláškou. Pohľadávky úpadcu spojené so záväzkom podriadenosti podľa osobitného predpisu, 1a) ktoré vznikli pred vyhlásením konkurzu a ktoré sa týkajú

majetku podliehajúceho konkurzu, sa na účely konkurzu považujú za splatné až odo dňa ukončenia prevádzkovania úpadcovho podniku správcom po vyhlásení konkurzu.

25. Podľa § 47 ods. 5 ZKR, súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi, možno po vyhlásení konkurzu začať len na návrh správcu, návrhom podaným voči správcovi v súlade s týmto zákonom alebo z podnetu orgánu príslušného na konanie, pričom účastníkom konania namiesto úpadcu je správca.

26. Vo väzbe na vyššie uvedené skutkové zistenia, ako aj citované zákonné ustanovenia je nesporné, že v dôsledku vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu ako zhotoviteľa diela, za ktorého koná v zmysle ust. § 47 ods. 5 ZKR správca konkurznej podstaty úpadcu v procesnom postavení žalobcu, a ktorého účinky nastali podľa § 199 ods. 1, 9 ZKR dňa 04.10.2019, oprávnenie nakladať s majetkom úpadcu prechádza na správcu podľa § 44 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, pričom po vyhlásení konkurzu súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi, možno začať len na návrh správcu a to v súlade s ust. § 47 ods. 5 zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Z uvedeného vyplýva aktívna legitímácia správcu na podanie žaloby.

27. Ustanovenie § 46 ods. 1 ZKR rieši splatnosť pohľadávok po vyhlásení konkurzu a to tak, že pohľadávky, ktoré vznikli pred vyhlásením konkurzu, a ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu, sa od vyhlásenia konkurzu až do zrušenia konkurzu považujú za splatné, ak tento zákon neustanovuje inak. Pre aplikáciu zákonného ust. § 46 ods. 1 ZKR a posúdenie dôvodnosti nároku žalobcu je rozhodujúcou skutočnosťou vyhodnotenie momentu vzniku pohľadávky úpadcu, ktorej zaplata sa žalobca podanou žalobou domáha.

28. V tejto súvislosti je na mieste všeobecne vymedziť podstatu inštitútu zádržného ako zabezpečovacieho práva objednávateľa na riadne a včasné zhotovenie diela, resp. práva objednávateľa na včasné a riadne odstránenie väd diela zhotoviteľom. Z uvedeného dôvodu spravidla dochádza v uzatvorených zmluvách o dielo k dojednaniu zádržného, kedy objednávateľovi vzniká právo zadržať časť ceny za dielo, a to až do momentu splnenia podmienok na vyplatenie tohto zádržného zhotoviteľovi. V právnej teórii a rozhodovacej praxi vzniká preto otázka, či vyhlásením konkurzu na majetok zhotoviteľa a v čase vyhlásenia konkurzu je pohľadávka z titulu zádržného existujúcou pohľadávkou, a či uvedená pohľadávka sa v dôsledku vyhlásenia konkurzu stáva splatnou.

29. Zmluva o dielo je upravená v ust. § 536 až 565 Obchodného zákonníka, pričom pre posúdenie otázky vzniku práva na zaplata ceny diela je rozhodujúce ustanovenie § 546 ods. 1 Obchodného zákonníka a najmä ust. § 548 ods. 1 Obchodného zákonníka. Podľa ust. § 548 ods. 1 Obchodného zákonníka je objednávateľ povinný zaplatiť zhotoviteľovi cenu diela v čase dojednanom v zmluve, pokiaľ zo zmluvy alebo z Obchodného zákonníka nevyplýva niečo iné, pričom tento okamih sa viaže na moment vykonania diela. Vzhľadom na dispozitívny charakter ustanovenia § 548 ods. 1 Obchodného zákonníka, si zmluvné strany môžu v zmluve dohodnúť vznik nároku na cenu diela odlišne od dispozitívnej úpravy Obchodného zákonníka.

30. V posudzovanej právnej veci tak zmluvné strany dojednali zádržné, o ktorom výslovne v zmluve uviedli, že po dobu plnenia predmetu zmluvy suma zádržného nepredstavuje nezaplatenú časť dohodnutej ceny diela, s ktorou by bol objednávateľ v omeškaní, ale slúži na zabezpečenie splnenia povinnosti zhotoviteľa odstrániť prípadné vady diela vzniknuté pri odovzdaní diela a na účely odstránenia reklamovaných väd zistených v záručnej dobe. Napriek tomu, že zmluvné strany v čl. VIII bod 8.5 Zmluvy o dielo pracujú s pojmom splatnosti dohodnutého zádržného, z obsahu zmluvného ustanovenia jeho výkladom podľa § 266 Obchodného zákonníka je zrejme, že v prípade, ak by nedošlo k vyhláseniu konkurzu na majetok úpadcu, časť zádržného vo výške 3% z ceny diela bez DPH by ako garančná zábezpeka, ktorej sa predmetný spor týka, bola zhotoviteľovi zaplata (v zmluve upravený pojem „uvoľnená“) na písomnú žiadosť zhotoviteľa po uplynutí poslednej záručnej doby podľa čl. XIV tejto Zmluvy.

31. Podľa čl. XIV bod 14.1 Zmluvy záručná doba začína plynúť prevzatím riadne dokončeného diela alebo jeho časti objednávateľom podľa čl. XIII a končí uplynutím 60 mesiacov počítaných odo dňa prevzatia diela alebo jeho poslednej časti objednávateľovi.

32. Na základe doplnených skutkových tvrdení žalovaným na výzvu súdu, žalovaný uviedol, že k uplynutiu záručnej doby by malo dôjsť k 31.12.2021. Z uvedeného je možné dovodiť záver, že k uplynutiu záručnej doby podľa čl. XIV bod 14.1 Zmluvy o dielo k okamihu rozhodovania súdu prvej inštancie doposiaľ nedošlo, a preto Zmluvou dohodnutý predpoklad zaplatenia zádržného zhotoviteľovi podľa čl. VIII bod 8.8 Zmluvy bez ohľadu na vyhlásenie konkurzu, nenastal. Vychádzajúc z rozhodovacej praxe súdov Českej republiky, ktorá sa premietla aj do judikatúry Najvyššieho súdu Českej republiky, a to napríklad v uznesení Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 32Odo/220/2006, rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 32Cdo/2076/2007 a rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 23Cdo/3084/2007, ktoré sa následne premietli aj do rozhodovacej praxe súdov Slovenskej republiky, napríklad rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 3Cob/54/2015, si konajúci súd osvojil vyhodnotenie právneho inštitútu zádržného v podmienkach vyhlásenia konkurzu na majetok zhotoviteľa diela - úpadcu, ako bolo vykonané vyššie označenými rozhodnutiami súdov, keď zásadne Najvyšší súd Českej republiky v rozhodnutí sp. zn. 32Cdo/2076/2007 ustanovenie o zádržnom vyhodnotil ako úpravu vzniku práva na zaplatenie časti ceny diela a to za použitia výkladových pravidiel vyplývajúcich z ust. § 266 Obchodného zákonníka a najmä tiež z výkladu gramatického a logického. Rozhodovacou praxou súdov je akcentovaná potreba rozlišovať pojmy vzniku práva na zaplatenie ceny diela a splatnosť tohto práva (vznik nároku).

33. V podmienkach prejednávanej veci zmluvné strany viazali právo zhotoviteľa na zaplatenie časti ceny diela (tzv. „zádržného“) na uplynutie záručnej doby, v rámci ktorej budú odstránené všetky dovtedy zistené vady diela a následne na žiadosť zhotoviteľa podanú po jej uplynutí, za predpokladu odstránenia prípadných väd diela zistených pri prevzatí diela alebo tiež počas plynutia záručnej lehoty, resp. za predpokladu, že zádržné nebude použité objednávatelom v súlade s dohodnutými podmienkami v Zmluve. Splnenie týchto podmienok žalobca v konaní netvrdil a nepreukazoval a na uvedené podmienky vzniku práva na zaplatenie časti ceny diela žalovaný pohľadávku neviazal. Dôvodnosť svojho nároku žalobca opiera výlučne na právne účinky vyhláseného konkurzu na majetok úpadcu vo vzťahu k doposiaľ nesplátnym pohľadávkam úpadcu, ktoré vznikli pred vyhlásením konkurzu na majetok úpadcu.

34. V tejto súvislosti súd dáva do pozornosti rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 3Cob/54/2013, v ktorom sa obdobne súd zaoberal otázkou vzniku práva na zaplatenie časti ceny diela vymedzeného zmluvou ako zádržné so záverom, že dohoda strán zmluvy o dielo o úhrade zadržanej sumy neupravuje splatnosť zadržanej časti ceny diela, ale upravuje vznik práva zhotoviteľa na zaplatenie tejto časti ceny diela, čo je v súlade s dispozitívnym ustanovením § 548 ods. 1 Obchodného zákonníka.

35. Vychádzajúc z obsahu sporného zmluvného ustanovenia čl. VIII bod 8.5, 8.7., 8.8. Zmluvy o dielo, z funkcie zákonom bližšie nevyhradeného právneho inštitútu zádržného, súd v záujme spravodlivej a ústavne konformnej aplikácie práva vyhodnotil podmienky zádržného dohodnuté v Zmluve o dielo ako odkladacie podmienky, v rámci ktorých účastníci záväzkového vzťahu si dohodli čas a spôsob zaplatenia časti ceny diela - zádržného, keď zaplatenie tejto časti ceny diela podmienili odkladacou podmienkou, na splnenie ktorej viazali povinnosť objednávateľa zaplatiť zhotoviteľovi zadržanú časť ceny diela. Pohľadávka žalobcu tak plynutím času je a môže byť modifikovaná ďalšími skutočnosťami, ako je výskyt väd na diele, proces ich odstraňovania atď., a v dôsledku ktorých môže pohľadávka zhotoviteľa z časti alebo celkom zaniknúť.

36. V nadväznosti na vyššie označené rozhodnutia súdov Českej republiky a rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, so závermi ktorých sa konajúci súd v plnom rozsahu stotožňuje, súd považoval za nevyhnutné dôsledne rozlišovať vznik práva na zaplatenie časti ceny diela a splatnosť ceny diela, keď v čl. VIII bod 8.5 Zmluvy o dielo bolo nesporne dojednané zádržné ako zmluvná zábezpeka objednávateľa diela na prípadné odstránenie zistených väd diela počas plynutia záručnej lehoty, ktorá k okamihu rozhodovania súdu prvej inštancie doposiaľ neuplynula. Zmluvné ustanovenie čl. VIII bod 8.7 a 8.8 Zmluvy o dielo je potrebné vykladať ako predpoklad vzniku práva na zaplatenie časti zadržanej ceny diela. Pokiaľ nedôjde k splneniu dojednaných predpokladov, právo na úhradu časti zadržanej ceny diela zodpovedajúcej zádržnému nevznikne, a pokiaľ neexistuje právo zhotoviteľa na úhradu časti ceny diela, nemôže vzniknúť žalovanému povinnosť objednávateľovi túto časť ceny diela zaplatiť, a to ani v dôsledku vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu. Ustanovenie § 46 ods. 1 ZKR, ktoré ustanovenie rieši splatnosť pohľadávky po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu, podľa názoru konajúceho súdu na posudzovaný prípad nedopadá, keďže ustanovenie čl. VIII bod 8.5 Zmluvy o dielo neupravuje splatnosť ceny diela, ale upravuje vznik práva zhotoviteľa na zaplatenie tejto časti ceny diela v súlade s

dispozitívnym ustanovením § 548 ods. 1 Obchodného zákonníka. Keďže pre žalobcom uplatnený nárok sa ustanovenie § 46 ods. 1 ZKR neaplikuje, súd vyhodnotil žalobu ako predčasne podanú a na základe vyššie uvedenej argumentácie za nedôvodnú.

37. Nad rámec vyššie uvedeného súd k námietke žalovaného k možnosti uspokojenia pohľadávky objednávateľa ako zodpovednostného nároku z titulu väd diela zo sumy zádržného v prípade vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu - zhotoviteľa diela, poznamenáva, že existencia takejto pohľadávky v konaní doposiaľ tvrdená a preukázaná nebola. Nie je možné ani prijať záver, že právnym účinkom vyhlásenia konkurzu by mohlo dôjsť, hoci aj dohodou zmluvných strán, k zmene inštitútu zádržného na inštitút zľavy z ceny diela, nakoľko zľava z ceny diela predstavuje rozdiel hodnoty diela s vadami a hodnoty diela bez väd. Jedná sa o jeden zo zodpovednostných nárokov, a preto vznik takejto pohľadávky nemôže byť bez ďalšieho spájaný výlučne s momentom vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu. Takéto účinky podľa názoru konajúceho súdu nemožno založiť ani dohodou zmluvných strán, nakoľko vo svojej podstate predstavuje vzdanie sa práva na zaplatenie časti ceny diela bez ohľadu na to, či sa na diele vyskytnú vady, príp. či tieto budú zhotoviteľom riadne odstránené.

38. V nadväznosti na uvedený záver súd ďalej neposudzoval ďalšie námietky žalovaného v rámci uplatnenej procesnej obrany vzťahujúce sa k paušálnej náhrade nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, príp. k platnosti započítania vzájomných pohľadávok zmluvných strán, nakoľko relevancia uvedených námietok by bola daná len v prípade, ak by súd podanej žalobe vyhovel, resp. ak by súd pohľadávku žalobcu posúdil za existujúcu a splatnú.

39. Podľa ustanovenia § 255 ods. 1, 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

40. Podľa ustanovenia § 262 ods. 1 a 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

41. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol na základe princípu úspechu strán v spore tak, že žalovanému ako procesnej strane, ktorá má vo veci plný úspech, priznal voči žalobcovi nárok na plnú náhradu trov konania, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Žilina ku Krajskému súdu v Žiline.

Odvolanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 Civilného sporového poriadku).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (363 Civilného sporového poriadku).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 Civilného sporového poriadku).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, ktoré vznikli štátu, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).